

VESIHUOLTOLAIN UUDISTUSTA VALMISTELLEEN TYÖRYHMÄN MIETINTÖ

Tausta

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17.11.2022 työryhmän laatimaan ehdotusta vesihuoltolain uudistamiseksi. Työryhmän tuli toimeksiantonsa (VN/26268/2022-MMM-14) mukaisesti laatia mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän toimeksianto perustui Kansallisen vesihuoltouudistuksen (MMM039:00/2019) ohjelmaan, eduskunnan Vesi on meidän -kansalaisaloitetta koskevaan päätökseen (EK 26/2021 vp) sekä vesihuoltolain uudistuksen esivalmisteluvaiheen selvityksiin. Päätöksessään EK 26/2021 vp eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy mahdollisimman ripeästi toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, jolla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Vesihuoltolain uudistus toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjausta, jonka mukaan vesihuollon toiminta turvataan ja vesivarat pidetään kansallisissa käsissä.

Lainsäädäntöuudistuksen esivalmisteluvaiheen selvitykset ja raportit ovat saatavilla osoitteessa <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM033:00/2022>.

Työryhmän laatima mietintö

Työryhmän tehtävänä oli laatia hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu esitys vesihuoltolain uudistamiseksi. Esityksen tavoitteena on varmistaa julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta.

Keskeiset esityksen vesihuoltolain muuttamiseksi ovat vesihuoltolaitoksen määritelmän muutos, säännökset, joilla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen ja vesihuolto-omaisuuden säilyminen kuntien määräysvallassa, vesihuollon suunnittelujärjestelmän kehittäminen lisäämällä lakiin kunnalle velvollisuus laatia vesihuoltosuunnitelma ja vesihuoltolaitokselle velvollisuus laatia omaisuudenhallintasuunnitelma sekä toiminta-alueen määrittäminen ja kiinteistöjen liittämisen velvollisuutta koskevat muutokset. Näitä ja muita lakiin ehdotettavia muutoksia kuvataan tarkemmin oheisessa hallituksen esitysluonnoksessa.

Työryhmän työskentely

Työryhmän toimikausi oli 17.11.2022–30.6.2024.

Työryhmän puheenjohtajana toimi:
Olli-Matti Verta, vesitalousjohtaja, maa- ja metsätalousministeriö

Työryhmän varapuheenjohtajana toimi:
Johanna Kallio, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö

Työryhmän jäseninä olivat:

Jari Salila, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö
 Elina Nyholm, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö, varajäsen, 17.11.2022–31.8.2023
 Mervi Kuittinen, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö
 Jussi Lammasaari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, varajäsen
 Johanna Kallio, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö
 Antti Parjanne, johtava vesitalousasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö, varajäsen
 Jarkko Rapala, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
 Helena Korpinen, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö, varajäsen
 Riikka Ristinen, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
 Ari Kangas, neuvotteleva virkamies, ympäristöministeriö
 Mika Ristimäki, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö, varajäsen
 Katri Saukkonen, vanhempi varautumisasiantuntija, Huoltovarmuuskeskus, 17.11.2022–12.10.2023
 Ossi Heino, varautumisasiantuntija, Huoltovarmuuskeskus, 12.10.2023–
 Helena Tuorila, johtava asiantuntija, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
 Antti Saastamoinen, johtava ekonomisti, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, varajäsen
 Paavo Taipale, yhdyskuntatekniikan päällikkö, Suomen Kuntaliitto
 Tuulia Innala, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto, varajäsen
 Nina Pimiä, toiminnanjohtaja, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
 Vesa Arvonen, hallituksen puheenjohtaja, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry, varajäsen
 Anneli Tiainen, lakiasianpäälikkö, Vesilaitosyhdistys, 17.11.2022–30.9.2023
 Joonas Jännäri, lakiasianpäälikkö, Vesilaitosyhdistys, 1.10.2023–
 Osmo Seppälä, toimitusjohtaja, Vesilaitosyhdistys, varajäsen, 17.11.2022–7.6.2023
 Riku Vahala, toimitusjohtaja, Vesilaitosyhdistys, 8.6.2023–
 Jyrki Lammila, vesihuoltopäällikkö, Etelä-Savon ELY-keskus, Vesihuoltopalvelut-yksikkö
 Maria Åkerman, johtava vesihuollon talousasiantuntija, Etelä-Savon ELY-keskus, Vesihuoltopalvelut-yksikkö, varajäsen
 Katriina Keskitalo, hydrogeologi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Elina Kuusisto, ylitarkastaja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, varajäsen, 17.11.2022–31.12.2022

Työryhmän sihteeristössä toimivat:

Thomas Aspholm, hallitussihteeri, maa- ja metsätalousministeriö, 17.11.2022–31.3.2023
 Anna Vaalasranta, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö, 15.8.2023–31.12.2023
 Vilja Klemola, lainsäädäntöneuvos, maa- ja metsätalousministeriö, 1.1.2024–
 Jyrki Laitinen, ryhmäpäällikkö, Suomen ympäristökeskus, 17.11.2022–30.9.2023
 Vuokko Laukka, erikoisasiantuntija, Suomen ympäristökeskus
 Aki Huttunen, johtava vesihuoltolakimies, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Sanna Laakso, johtava vesitalousasiantuntija, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 17.11.2022–31.5.2023
 Niina Kosunen, johtava vesitalousasiantuntija, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 13.7.2023–

Työryhmä kokoontui 22 kertaa.

Työryhmä järjesti yleisen kuulemistilaisuuden 23.5.2024. Erillinen esityksen maaseutuvaikutusten arviointiin keskittynyt työpaja järjestettiin 14.5.2024. Lisäksi uudistusta on esitelty lukuisissa tilaisuuksissa työryhmän toimikauden aikana.

Työryhmä esittää liitteenä hallituksen esityksen muodossa olevia muutoksia tehtäväksi vesihuoltolakiin.

Työryhmän puolesta Helsingissä 19.6.2024,

Olli-Matti Verta
Vesitalousjohtaja, työryhmän puheenjohtaja

Liitteet

Luonnos hallituksen esitykseksi vesihuoltolain muuttamisesta
Kuntaliiton eriävä mielipide ja lausuma